

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ XIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 24 листопада 2023 року)

Суми
Сумський державний університет
2023

Перекладацькі інновації : матеріали XIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 24 листопада 2023 р. / редкол.: С. В. Баранова, І. К. Кобякова, О. В. Бровкіна та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 259 с.

У матеріалах подані тези XIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Перекладацькі інновації». До збірника увійшли наукові дослідження, присвячені актуальним проблемам сучасного перекладу, мовознавства, лінгвістики, стилістики, методики та методології сучасних літературознавчих досліджень.

Для мовознавців, перекладачів, викладачів і студентів філологічних та перекладацьких факультетів.

2. Bordwell D. Making Meaning. Inference and Rhetoric in the Interpretation of Cinema. Harvard University Press, 1989. 352 p.
3. Wildfeuer J. Intersemiosis in film: Towards a new organisation of semiotic resources in multimodal filmic text. *Multimodal communication*. 2012. Vol. 1, № 3. P. 277 – 304.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ У ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ

Зінченко Г. С.

*Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Жулавська О. О.
Сумський державний університет*

Загалом, функціональне термінознавство пов'язане з вивченням сучасних функцій терміну в різних текстах та ситуаціях професійного спілкування і підготовки спеціалістів, а також досліджує особливості використання термінів в мові і комп'ютерних системах [1, с.274]. Основою газетного дискурсу є загальноживана лексика, оскільки вона представлена у всіх типах літературного, книжково – писемного та усно – мовленнєвого матеріалу, адже саме ця лексика створює ту основу, на якій взагалі можливе розуміння. Широке використання в газетному дискурсі є і юридичної термінології [2,с.20].

Для дослідження функціонування юридичних термінологічних одиниць у газетному дискурсі, використовувалися тексти англійських та американських газетних видань, зокрема The New York Times, The Guardian, Daily Mail та визначено їхні основні лексико-семантичні й стилістичні особливості.

Досить часто журналісти вдаються до графічного виділення в тексті (лапки, дужки), оскільки це найкращий спосіб виділення галузевих термінів, не відомих звичайним носіям мови:

(1) *Last week, the Supreme Court granted a writ of certiorari “before judgment” in Biden v. Nebraska, which will determine the legality of the president’s student loan debt relief program* (New York Times, 07.12.2022).

У лапки також беруть і промови юристів чи суддів:

(2) *As the legal scholar Steve Vladeck notes in an article on this subject in his Substack newsletter, “The longstanding statutory and normative preference is for appeals to be taken only after ‘final judgments,’*

i.e., when all of the factual and legal issues have been resolved to the maximum extent possible.” As the Supreme Court itself has often said in its own opinions, it is a “court of review, not first view” (New York Times, 07.12.2022).

Бажання авторів текстів не лише привернути увагу, а й утримати читачів, приводить до перенасичення текстів експресивними засобами та зворотами. Газетні заголовки подекуди містять емоційніше забарвлення, аніж текст статті.

(3) *‘It’s **Personal**’: Biden Highlights Law Helping Veterans Exposed to Burn Pits*” (New York Times, 16.12.2022).

(4) *The New Landscape of the **Abortion Fight*** (New York Times, 10.12.2022).

Безсумнівно, завданням газетного заголовку – інтригувати читача, а текст статті повинен його утримувати у напрузі під час читання, тому в більшості статей містяться запитання, на які автор дає відповідь, аргументує її, а потім висуває наступне запитання, щоб втримати увагу читачів.

(5) *Do You Want to Buy a House in Canada? Not so Fast. Beginning Jan. 1, America’s neighbor to the north will ban most foreigners from buying residential property for two years. Why?* (New York Times, 19.12.2022).

Наскільки матеріалів дослідження, вплив публіцистичного стилю, який проявляється спеціальних поясненнях а авторських коментарях щодо певних проблемних юридичних питань та термінів, наприклад в області сімейного права та насилля:

(6) *Meanwhile, it has called on the newly elected government of Brazil to repeal a law passed in 2010 making **parental alienation illegal**, meaning someone accused of alienating their child in the criminal courts could be jailed* (The Guardian, 14.12.2022).

Також, говорячи про законодавчі акти, журналісти уникають вживання їхніх назв, а просто описують їхнє функціональне призначення словосполучень з юридичними термінами, наприклад: *living-will, no-fault divorce, property tax, tax liquor, equitable-distribution divorce, minimum-sentencing, child-support, child-welfare, private property, conflict-of-interest, minimum-age-of-purchaser, gun-control, anti-gambling, antitrust, anti-discrimination, antiabortion, rape shield laws* [2, с.20].

До того ж у текстах газетного дискусю вплив соціуму проявляється також у появі термінів, які відповідають реаліям інших

правових систем, термінів, яких нема в офіційно-документальному стилі англійської мови, наприклад, *agricultural property, industrial property, state property, cooperative enterprises, individual employment, propaganda trial, monster Soviet trial*.

Варто додати, що в цілому юридичні терміни в текстах публіцистичного стилю виступають будь-яким членом речення.

(7) *'Toxic' influencer Andrew Tate is **arrested for rape and human trafficking** of at least SIX women in **police raid** on his luxury villa in Romania – 24hrs after spat with Greta Thunberg 'during which a PIZZA box gave cops his location'*(Mail Online, 29.12.2022).

Так, в цьому випадку слова, що містять юридичне значення виступають в ролі дієслова та другорядного члена речення – додатку.

(8) ***Witness** who saw moment 'cherished daughter', 22, was mowed down and killed by police car in Christmas Eve crash says she will never 'get her out of her head' as **watchdog launches a probe into incident*** (Mail Online, 29.12.2022).

Виділені слова показують цілковито повне речення, де міститься і іменник, і дієслово та додаток. Необхідно звернути увагу на те, що *'cherished daughter'* автори взяли в лапки словосполучення для того, щоб викликати ще більше співчуття читачів до ситуації, яка сталася. Незважаючи на те, що *'cherished daughter'* не є словами юридичного спрямування, тим не менш, вони впливають на ці рядки *«watchdog launches a probe into incident»*, оскільки за рахунок того словосполучення їх інформативність підвищується в декілька разів. Подібне відображається і в цих рядках:

(9) *Ed Sheeran was a 'whirlwind' of 'melodic and lyrical ideas' when he co-wrote hit Shape of You 'from scratch' and at 'extraordinary speed', High Court **copyright battle hears*** (Mail Online, 10.03.2022).

Крім того, трапляються випадки, що автор, поєднуючи термін із загальноновживаними словами, імпліцитно передає аксіологічну та ідеологічну інформацію.

(10) *BMW worker who was sacked for leaving for an hour to get a Burger King during his break wins £16,000 payout - but his claims of **racial discrimination** are dismissed* (Mail Online, 29.12.2022).

Таким чином, ми розглянули яким чином функціонують юридичні терміни в текстах газетного дискурсу, та побачили яким чином автори намагаються звернути увагу на них читача. Також, можемо додати, що в цілому юридичні терміни досить поширені і в

різноманітних текстах публіцистичного стилю, оскільки, як ми зазначали раніше, вони є загальнозживаними.

1. Яценко Н. О. Українське стилістичне термінознавство ХХ – початку ХХІ століть. Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: наук. збірник. № 13. С.273-280.
2. Дмитрасевич Р. Я. Функціональні особливості вживання юридичних термінів у текстах газетно-публіцистичного стилю (на матеріалі англійської мови). Наукові праці. №79. Т.2. С.17-21.

ЗАПОЗИЧЕННЯ-МЕНЮОНІМИ В СУЧАСНОМУ НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ГЛЮТОНІЧНОМУ ДИСКУРСІ

Коломієць К. І.

Науковий керівник – Тетеріна Т. А.

*Конопський ліцей №1 Конопської міської ради
Сумської області*

*Науковий консультант – канд. філол. наук, доцент Щигло Л. В.
Сумський державний університет*

Інформаційно-технологічний етап розвитку суспільства ознаменувався глобальними методологічними та світоглядними змінами та генеруванням нових наукових парадигм [2]. Як відомо, мова не є суто статичною системою, вона змінюється, вдосконалюється та еволюціонує. Звідси, дослідження динаміки розвитку мовної системи німецької мови в контексті еволюційно-синергетичної парадигми наукового пізнання все частіше стає предметом наукових розвідок [3].

Як засвідчує огляд наукової літератури, в сучасних мовах найбільш стрімко розвивається процес освоєння англіцизмів. Це питання вже понад століття привертає увагу учених-лінгвістів, у працях яких досліджуються англійські запозичення та їх деривати у різних мовах світу.

Вперше термін *anglicism* було застосовано Г. М'єжем у 1687 р. задля позначення слів, що були запозичені з англійської для використання в мові-реципієнті.

Варто підкреслити, що недостатньо дослідженими в німецькій мові є семантичні та прагматичні параметри функціонування